

The management costs of the company: basic methods and their application

Olha Grytsay

Accounting and Auditing Department, IEPT
Lviv Polytechnic National University,
UKRAINE, Lviv, Horbachevsky street 18,
E-mail: olya_melnyk@rambler.ru

In this work the economic substance of the category of "method" in general and the "method of cost management" in particular has been researched.

The various methods of cost management are examined: Direct Costing System (permanent overheads are not included in the cost of production); Standard Costing System (availability of standards); Full Absorption Costing (the cost includes all production costs), Controlling (maximum profits by eliminating "bottlenecks"), Activity-Based Costing (separation of activities), Target Costing (set target costs, which further ensured by all enterprise services), Cost –Volume-Profit (analysis of break-even point), Kaizen Costing (permanent cost reduction), Benchmarking (comparison of management costs of the leading enterprises), Killynh Costing (cost reduction as soon as possible without compromising the activity), Life Cycle Costing (calculation of costs for product life cycle stages), Value Chain Costing (method of use value chain management). The essence of these methods and the features of their application are revealed.

Existing methods of cost management in many ways have in common: the goal that they pursue a tool to achieve the main goal (cost and factors that shape then), the possibility of operational impact on the development of actual performance managed. The main differences of these methods are expressed in those specific problems that are in the particular case and instruments for data applications.

Analysis of management costs shows that some of them do not touch issues related to the cost of production while existing products and the cost of innovation processes. Since the business model than the manufacture of products, introduced innovative processes, it is advisable to use or in combination with some existing methods of cost management (ABC, Target Costing, Life Cycle Costing) or form a new management system.

Управління витратами підприємства: основні методи та їх застосування

Ольга Грицай

Кафедра обліку і аудиту, НН ШПТ
Національний університет "Львівська політехніка",
УКРАЇНА, м. Львів, вул. Горбачевського, 18,
E-mail: olya_melnyk@rambler.ru

У роботі проведено дослідження економічної сутності категорії «метод» загалом та «метод управління витратами» зокрема. Узагальнено зміст різних методів, розкрито їхню сутність і особливості застосування для управління витратами підприємства. Встановлено, що наявні методи не передбачають одночасне управління витратами на існуючі види продукції та на інноваційні процеси.

Ключові слова – метод, методи управління витратами, собівартість, витрати, ціна, прибуток.

I. Вступ

Одним із найважливіших і найскладніших завдань підприємств є управління їхніми витратами. Саме від рівня, динаміки та структури витрат залежать фінансові можливості та конкурентоспроможність підприємства. Зважаючи на те, яку роль відіграють витрати в розвитку підприємства, вочевидь постає потреба побудови ефективної системи управління його витратами.

II. Аналіз останніх наукових досліджень і публікацій

Теоретичні аспекти управління витратами досліджували ряд зарубіжних і вітчизняних вчених, зокрема І.М. Давидович, О.М. Данилюк, Р.Каплан, Г.В. Козаченко, Р.Купер, В.П. Панасюк, Ю.С. Погорелов, Г.Фандель, Дж. Шанк, А.В. Череп та інші.

III. Вклад основного матеріалу дослідження

Метод традиційно розуміють як спосіб, прийом або система прийомів, що застосовується в якій-небудь галузі діяльності [1]. В економічній науці метод тлумачать як 1) спосіб пізнання, дослідження об'єктів, явищ; 2) прийом, спосіб або характер діяльності [2]. Методи управління окремими об'єктами відображають їхню специфіку, внаслідок чого для кожного окремого об'єкта управління вони унікальні. Щодо витрат, то методи розглядають як сукупність допущень, цілей і процедур, призначених для реалізації функцій управління [3].

На даний час перед кожним підприємством стоїть питання про вибір оптимального методу управління витратами, який дозволить збільшити ефективність його діяльності в цілому. Розмаїтість методів управління витратами зумовлює потребу в розгляді їх характеристик, умов застосування тощо, які можна прослідкувати у [3; 4; 5]:

1. Директ-костинг (англ. Direct Costing System) - це система калькулювання собівартості продукції тільки на основі прямих (змінних) виробничих витрат; одна із найбільш розповсюджених в Україні, однак не є основою перспективного планування.

2. Стандарт-костинг (англ. Standard Costing System) більш за все підходить для промислових підприємств, діяльність яких націлена на масове виробництво. Для кожного виду витрат (матеріальних, трудових та ін.) визначають обґрунтовані норми ресурсу на одиницю продукції.

3. Абсорпшн - костинг (англ. Full Absorption Costing) ґрунтується на припущенні, що до собівартості продукції входять усі витрати (у тому числі й накладні); використовується з метою розподілу накладних витрат.

4. Контролінг (англ. Controlling)- діяльність об'єднаних суб'єктів (органів, керівників, виконавців), що спрямована на досягнення найбільш ефективним засобом поставлених цілей шляхом усунення «вузьких місць», виявлених при дослідженні.

5. ABC (англ. Activity- Based Costing) діяльність підприємства розглядається як процеси або робочі операції; забезпечується оцінка ефективності витрат і виявлення: "виправданих" (ріст фінансових результатів) та "невиправданих" витрат (збитків) [3].

6. Таргет-костинг (англ. Target Costing) – розрахунок витрат на виробництво продукції і встановлення собівартості, яка б задовольняла як споживачів, так і гарантувала достатній прибуток для підприємств, що можливо лише на початковому етапі планування і розроблення продукції. Для збереження прибутку, зниження цін повинне викликати зниження собівартості виробництва, тобто має місце економічна концепція “price down – cost down” [4].

7. CVP-аналіз (аналіз точки беззбитковості) (англ. Cost –Volume-Profit) ґрунтується на зіставленні— витрат підприємства, доходу від реалізації й отриманого прибутку, залежність яких дає змогу визначити обсяг реалізації, що за відомих величин постійних витрат підприємства і змінних витрат на одиницю продукції забезпечить беззбитковість діяльності або запланований фінансовий результат.

8. Кайзер – костинг (англ. Kaizen Costing) передбачає не досягнення певної величини витрат, а постійне, безупинне і всеосяжне їхнє зменшення. Забезпечує цільову собівартість у процесі виробництва. Використовується в оперативному управлінні витратами та контролі за їхнім рівнем.

9. Бенчмаркінг (англ. Benchmarking) припускає порівняння стану управління витратами на підприємстві з підприємствами-лідерами для подальшого прийняття рішень у сфері управління.

10. Кост-кілінг (англ. Killlynh Costing) спрямований на максимальне зменшення витрат у найкоротший термін без збитку для діяльності й перспектив підприємства. Використовується в антикризовому менеджменті й управлінні конкуренто-спроможністю.

11. Метод VCC (метод управління ланцюгом споживчої вартості) (англ. Value Chain Costing) - передбачає також аналіз витрат, що перебувають поза сферою прямого впливу підприємства. Застосовується у стратегічному управлінні витратами

12. LCC-аналіз або розрахунок витрат за етапами життєвого циклу продукції (англ. Life Cycle Costing): розроблення, виведення на ринок, зростання, зрілість і спад; дає змогу на будь-який момент часу визначити величину витрат, зазначених на виробництво конкретного виду продукції або здійснення виду діяльності, що сприяє виявленню місць їхнього формування та резервів зменшення.

Існуючі методи управління витратами багато в чому мають загальні риси: мета, що вони переслідують, інструмент досягнення основної мети (витрати і фактори, що їх формують), можливість оперативного впливу на процес формування фактичних значень керованих показників. Основні розходження даних методів виражені в тих специфічних задачах, що ставляться в конкретному випадку та інструменті для виконання даних задач. Вивчення методів управління витратами доводить, що вони не передбачають одночасне управління витратами на існуючі види продукції та на інноваційні процеси. Оскільки, на підприємствах крім виробництва типових видів продукції, впроваджуються інноваційні процеси, то доцільно або використовувати в комплексі такі методи управління витратами як ABC, таргет-костинг, LCC- аналіз тощо або сформувати нову систему управління.

Висновок

Розмаїтість методів управління витратами дає змогу менеджерам підприємства обирати найоптимальніший варіант. Лише чітко налагоджена система управління витратами дасть відчутні результати в фінансового–господарській діяльності підприємства.

Література

- [1] Новий тлумачний словник української мови: у 3-х томах – К.:Аконіт,2004.–Т.2., С. - 927.
- [2] Алексеєнко Л.М., Олексієнко В.М., Юркевич А.І. Економічний словник: банківська справа, фондовий ринок (українсько-англійсько-російський тлумачний словник).-К.:Видавничий будинок «Максимум», Тернопіль: «економічна думка», 2000-592с.
- [3] Козаченко Г.В., Погорелов Ю.С., Хлап'юнов Л.Ю., Макухін Г.А. Управління затратами підприємства. – Монографія. – Київ :Лібра, 2007. – 320 с.
- [4] Потапенко Ю.С. , Крапівницька С. М. ABC-метод управління витрат і його переваги порівняно з іншими методами //http://masters.donntu.edu.ua/2009/fem /potapenko/library/tez1.htm
- [5] Давидович І.М. Планування собівартості продукції в системі стратегічного контролінгу машинобудівного підприємства// Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Логістика. – 2009. – № 649. – С. 175-183.